

УДК 502.7

**ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ВИКИДАМИ
АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ В МІСТІ ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ***Андрощук Є. О.***Гринчишин Н. М.**, канд. с.-г. наук, доцент**Львівський державний університет безпеки життєдіяльності**

Транспорт України представлений автомобільним, залізничним, повітряним, водним (морським, річковим і озерним) і трубопровідним, у населених пунктах та у міжміському сполученні діє громадський транспорт пасажирських перевезень. Особливо розвинена інфраструктура залізничного і водного транспорту. Головним видом пасажирських і вантажних перевезень виступає автомобільний [1].

Автомобільний транспорт за рахунок високої мобільності, великої різноманітності транспортних засобів за вантажопідйомністю, грузоемкістю, призначенням, конструктивним і економічними характеристиками має велике значення для перевезення на короткі відстані. Від якості роботи автомобільного транспорту залежить життєдіяльність міст та селищ.[2].

Водночас автотранспорт є одним з основних забруднювачів атмосферного повітря. Його викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря упродовж останніх років становлять близько 1796,5 млн. т щорічно або 90 % від загального обсягу викидів забруднюючих речовин, від пересувних джерел забруднення в Україні [3].

За останніми даними Державної служби статистики, викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря в 2015 році від стаціонарних та пересувних джерел становили 4521,3 тис. т., з них 1663,9 т - викиди від пересувних джерел [4].

Відсоток викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря автомобільним транспортом у 2015 році становив 88,7% від загальної кількості викидів пересувних джерел, з них 24% - це викиди від автотранспорту господарської діяльності і 64,7% - викиди від автотранспорту населення [5].

Серед забруднюючих речовин, які викидаються в атмосферне повітря від роботи автомобільного транспорту, найбільший обсяг (76%) припадає на окид вуглецю [5].

Забрудненість атмосферного повітря в містах залежить від парку автомобілів.

На сьогодні парк легкових, вантажних, вантажопасажирських, спеціальних, спеціалізованих автомобілів та автобусів в нашій країні є одним з найбільш застарілих у Європі. Станом на кінець 2014 року середній вік таких транспортних засобів в Україні склав 18,8 року (у 2012 р. цей показник становив 18,2 років). Близько 30% українського автопарку – це автомобілі та автобуси віком понад 25 років. На сьогодні 6 із 10 дорожніх транспорт-

них засобів в Україні старші 10 років. При цьому легкові автомобілі віком понад 10 років становлять 60% від загальної кількості легкових автомобілів, а вантажні автомо білі – понад 62% [3].

Основними чинниками, які впливають на забрудненість атмосферного повітря від автомобільного транспорту на певній ділянці, є тип автомобілів та інтенсивність їх руху.

Транспортне навантаження на окремій ділянці вулиці в населеному пункті здійснюють за його інтенсивністю руху методом підрахунку автомобілів різних типів.

Забруднення атмосферного повітря відпрацьованими газами автотранспорту (на прикладі CO) звизначають за спеціальною методикою, яка враховує інтенсивність руху транспортних засобів, їх токсичність, вологість і швидкість вітру, аерацію місцевості.

Оцінку забрудненості атмосферного повітря вулиці викидами від автотранспорту проводять на основі порівняння розрахованих результатів з нормативними значеннями гранично допустимих концентрацій.

Проведеними спостереженнями за різними типами автотранспорту на окремій ділянці вул. Шевченка в м. Хмельницькому, встановлено їх низьку інтенсивність руху, як у робочі так і у вихідні дні. Максимальне значення розрахованих концентрацій чадного газу на даній ділянці вулиці не перевищує встановлених нормативних значень гранично-допустимих концентрацій для оксиду вуглецю.

Таким чином, встановлений рівень забруднення атмосферного повітря від викидів автотранспорту у вихідний та будні дні на вул. Шевченка в місті Хмельницькому не потребує проведення природоохоронних заходів.

Література:

1. Транспорт України. Матеріал з Вікіпедії [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Транспорт_України
2. Автомобільний та міський транспорт. Міністерство інфраструктури України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/.../Avtomobilniy-ta-miskiy-transport.html>
3. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2014 році. — К.: Міністерство екології та природних ресурсів України, ФОП Грінь Д.С. — 2016. — 350 с.
4. Довкілля в Україні за 2016 рік. Статистичний збірник. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat.../publnav_ser_u.htm
5. Викиди забруднюючих речовин та парникових газів у атмосферне повітря від пересувних джерел забруднення у 2015 році. Статистичний бюлетень. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat.../publnav_ser_u.htm